

WWF

EGİRDİR GÖLÜNÜ
KORUMAK İÇİN
İŞBİRLİĞİ
YAPIYORUZ.

SIEMENS

KİTAPÇIK

TR

2015

İYİ TARIM UYGULAMALARI EL KİTABI

İyi Tarım Uygulamaları El Kitabı

© WWF-Türkiye (Doğal Hayatı Koruma Vakfı), İstanbul, Türkiye
Temmuz 2015

Tüm hakları saklıdır. Bu yayının herhangi bir bölümü,
WWF-Türkiye'nin yazılı izni olmadan yeniden çoğaltılamaz ve
basılamaz.

Bu kitapçık, Yedi Renkli Göle Yedi Renkli Hayat Projesi kapsamında
hazırlanmıştır.

Bu Proje, Siemens Ev Aletleri tarafından desteklenmektedir.

WWF-Türkiye

Büyük Postane Caddesi, No:19 Kat: 5

Bahçekapı, İstanbul

Telefon: 0 212 528 20 30

Faks: 0 212 528 20 40

info@wwf.org.tr

www.wwf.org.tr

Yazarlar:

Ayça Aksoy, Buket Bahar Dıvrak, Ercan Sütü (WWF-Türkiye, İstanbul)

Yayına Hazırlayan:

Berivan Dural (WWF-Türkiye, İstanbul)

Kapak Fotoğrafı: Ayça Aksoy / WWF-Türkiye

Fotoğraflar: Ayça Aksoy, Berivan Dural, Hüseyin Fakir, Ercan Sütü

Grafik Tasarım: Tasarımhane Tanıtım Ltd.Şti.

Baskı: Ofset Yapımevi

ISBN: 978-605-86596-6-7

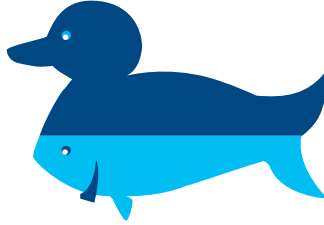
YEDİ RENKLİ GÖLE YEDİ RENKLİ HAYAT PROJESİ

Eğirdir Gölü, Türkiye'nin ikinci büyük tatlı su gölüdür. Doğal zenginlikleri bakımından uluslararası öneme sahiptir. Isparta ve Antalya illerinin içme suyu ihtiyacının bir bölümünü karşılar. Zengin balıkçılık potansiyelinin yanı sıra, sulama ve enerji üretimi bakımından da önem taşır. Göl, aynı zamanda çevresindeki tarımsal üretim için başlıca sulama kaynağıdır.

Eğirdir Gölü, hem içme suyu hem de kullanma suyu niteliğinde olan nadir havzalardan biridir. Ancak tarımsal üretimde aşırı ilaç ve gübre kullanımı sonucunda kirlilik tehdidiyle karşı karşıyadır.

**TÜRKİYE ELMA
ÜRETİMİNDE 4. SIRADADIR
VE TOPLAM ÜRETİMİN
%20'Sİ İSPARTA'DA
ÜRETİLİR**

WWF-Türkiye, Siemens Ev Aletleri işbirliğinde 2008 yılından bu yana Eğirdir Gölü'nün doğal değerlerini korumak amacıyla Yedi Renkli Göle Yedi Renkli Hayat Projesi'ni yürütüyor. Projenin ilk aşamasında sürdürülebilir tarım, balıkçılık, turizm faaliyetlerinin yanı sıra doğal kaynak yönetimi konusunda çalışıldı. İkinci aşamada Göl çevresinde başlıca kirlilik kaynağı olan tarımsal üretimin sulak alan üzerindeki baskısının azaltılması için sürdürülebilir tarım yöntemlerinin yaygınlaştırılması hedeflendi. Üçüncü aşamada ise yine aynı hedef doğrultusunda çalışmalara devam edilerek uygulamaların gölün tamamına yayılması amaçlanıyor.

Şimdiye Kadar Neler Yapıldı?

Gelendost ilçesine bağlı Esinyurt Köyü pilot uygulama alanı olarak seçilerek, İyi Tarım Uygulamaları'nın yaygınlaşması için adımlar atıldı. Elma üretiminde biyoteknik mücadele yöntemleri, İyi Tarım Uygulamaları ve Eğirdir Gölü ile tarım arasındaki ilişkinin kurulabilmesi için örnek teşkil edecek uygulamalar gerçekleştirilerek çiftçilere, kadınlara ve çocuklara yönelik eğitim çalışmaları düzenlendi.

- Esinyurt ve Barla köylerine Bilgisayarlı Tahmin ve Erken Uyarı Sistemi kuruldu. Elma iç kurdu ile mücadelede daha sağlıklı veriler ışığında daha az ilaçlama yapılması için bilgilendirme çalışmaları devam ediyor.

- Esinyurt Köyü'nde İyi Tarım Uygulamaları kapsamındaki standartları sağlayacak şekilde Zirai İlaç Hazırlama Ünitesi inşa edildi.

- Çiftçilere, kadınlara ve çocuklara Eğirdir Gölü'nün önemi, tarım ve çevre ilişkisi, su kaynakları ve İyi Tarım Uygulamaları konusunda eğitimler düzenlendi.
- Pilot elma tarlaları belirlendi ve bu elma tarlalarına elma iç kurduyla mücadelede pestisit kadar güvenilirliği tescilli olan biyoteknik mücadele yöntemlerinden feromon çubukları hibe edildi.

TARIM VE EĞİRDİR GÖLÜ İLİŞKİSİ

Türkiye'nin elma üretiminin %20'sinin gerçekleştirildiği bölgede, özellikle aşırı ilaç ve gübre kullanımı sonucu yılda 1.060 ton azot, 725 ton fosfor ve 15 ton potasyum toprağa, buradan da

dolaylı olarak göl suyuna ulaşıyor. Bölgede tarımsal üretimde, önerilen dozu %100'den yüksek oranlarda aşan bir ilaç kullanımı söz konusu.

Yaklaşık 195 ton tarım ilacının kullanıldığı göl havzasında yıllık 70 ton ilaç ambalajı atığı oluşuyor. Tehlikeli atık olarak sınıflandırılan atık ilaç kutuları Göl'e, göl havzasındaki kanallara veya Kovada Kanalı'na atılıyor ya da yakılarak imha ediliyor.

Kirlilik yükünün devamı halinde, göl suyu sulama özelliğini yitirebilir ve çevresel, sosyal ve ekonomik anlamda bir yıkım yaşanabilir. Bu tehlike göz önüne alındığında tarımsal üretimde bir dönüşüm zorunludur.

Bu noktada, havzadaki tarımsal faaliyetlerde kullanılan gübre ve pestisit miktarlarının azaltılması gerektiği öne çıkıyor. Sürdürülebilir tarım yöntemlerinin benimsenmesiyle üretim sürecinin kayıt altına alınması, toprak analizlerine göre gübreleme yapılması, zirai ilaç kullanımının en aza indirilmesi ve atık yönetimine özen gösterilmesi gerekiyor.

Dünyada farklı standartlar çerçevesinde geliştirilen sürdürülebilir tarım yöntemleri vardır. Ülkemizde ise T.C. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından geliştirilen İyi Tarım Uygulamaları en yaygın olarak kullanılmaktadır.

70 TON
GÖL HAVZASINDA
KULLANILAN TARIM
İLAÇLARININ 1 YILDA
OLUŞTURDUĞU AMBALAJ
ATIĞI MİKTARI

İYİ TARIM UYGULAMALARI NEDİR?

T.C. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından belirlenen çerçeve içerisindeki yasal sınırlar ve kriterlere göre; insan ve hayvan sağlığına zarar vermeyen kontrollü tarımsal üretimin yapılması, doğal kaynakların korunması, izlenebilirlik ve sürdürülebilirlik

esaslarıyla güvenilir ürün tedarik etmek için gerçekleştirilen uygulamaların bütünüdür.

Ülkemizde İyi Tarım Uygulamaları'nın (İTU) usul ve esasları, 07.12.2010 tarih ve 27778 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İyi Tarım Uygulamaları'na İlişkin Yönetmelik tarafından tanımlanmıştır. İTU'nun uluslararası düzeyde kabul görmüş kriterleri, uluslararası ölçekte uygulanan özel bir sistem olan GLOBALGAP'in sertifikasyon sistemi ve uygunluk kriterleri çerçevesinde uygulanmaktadır.

Ulusal düzeyde geçerli olan İTU, GLOBALGAP'in Türkiye koşullarına uyarlanmasıyla geliştirilmiştir. Ülkemizde özellikle dış pazara yönelik üretim yapan üreticiler İTU ile birlikte GLOBALGAP sertifikası da alabilirler. Uygunluk kriterleri zorunluluklar ve tavsiye edilen uygulamalar olmak üzere iki grupta ele alınır.

İTU, kontrollü tarımdır. Uygulamaların, ihtiyacın karşılanmasına yönelik olarak gerçekleştirilmesini ve tüm uygulamaların kayıt altına alınmasını esas alır. Bu kayıtlar; ürünün tür ve çeşidi, kullanılan gübre ve zirai ilacın uygulanma nedeni (ihtiyaç), zamanı, miktarı, öneriyi yapanın ve uygulayıcının ismi, bu konudaki yetkinliği, ürünün kaç gün sonra hasat edileceği, su kalitesi ve sulama ile ilgili tüm detayları içerir. Böylelikle tarımda izlenebilirlik ve sürdürülebilirlik ilkesinin başlıca unsuru yerine getirilmiş olur. Yapılan analizler ve sonuç belgeleri de kayıt sistemi içine dahil edilir. Analizler yetkilendirilmiş laboratuvarlarda yapılır. İşletmede herhangi bir sorun ortaya çıktığında haberleşmenin kimlerle ve nasıl yapılacağı kalite yönetim sistemi içinde belirtilir.

İTU

KONTROLLÜ TARIMDIR
UYGULAMALARIN,
İHTİYACIN
KARŞILANMASINA
YÖNELİK OLARAK
GERÇEKLEŞTİRİLMESİNİ VE
TÜMÜNÜN KAYIT ALTINA
ALINMASINI ESAS ALIR

İTU, toprağın ve yetiştirilen ürünün besin maddesi ihtiyacının analizlerle belirlenerek uzmanlarca yapılacak öneriler doğrultusunda gübreleme yapılmasını zorunlu kılar. İlaçlamalarda da benzer bir yaklaşım söz konusudur. Üretim alanını ve ürünü tehdit eden hastalık veya zararlıların teşhisi ve uzman önerilerine göre ruhsatlı ilaçların doğru dozlarda uygulanması ilaçlamanın ana prensipleridir. İTU, zirai ilaç kullanımını en aza indirerek, doğa ve insan sağlığı üzerindeki baskının azaltılmasını hedefler.

İYİ TARIM UYGULAMALARI'NA NASIL GEÇEBİLİRİM?

İTU, esas olarak yapılan tüm işlemlerin ve girdilerin kayıt altına alınmasını ve uzmanların yönlendirmesiyle ortaya çıkabilecek risklerin azaltılmasını öngörür. İTU'ya geçişte aşağıdaki adımlar takip edilebilir:

1. ADIM: Çiftçi Kayıt Sistemi'ne kayıtlı olan üretici, İTU'ya geçmeye karar verdikten sonra öncelikle süreç değerlendirmesi yapmalıdır. Bu değerlendirme sırasında üretici şu unsurları göz önünde bulundurmalıdır:

- Üretim alanı, su kaynakları ve çevresindeki olası kirlilik durumu,
- Üretim alanının sahip olduğu toprak tipi,
- Sürdürülebilir su kaynaklarının varlığı ve su kalitesi,
- Komşu arazilerdeki üretim koşulları,
- Bitki sağlığının yüksek tutulması ve ilaç kullanımının düzenlenmesi,
- Ekim nöbeti (münavebe) planı.

2. ADIM: Üretici, bireysel veya grup olarak iyi tarıma başlamak için T.C. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından İTU kontrol ve sertifikasyon yetkisi almış kuruluşa başvurur.

- Ekim ve dikimden önce Kontrol Sertifikasyon Kuruluşu (KSK) ile görüşülmesi süreci hızlandırır.
- Üreticinin gerekli tüm belgeleri hazırlaması zaman kaybını önler (su kalitesi ve toprak analizi raporları, üretim alanının haritası, geçmiş ürünlerin listesi vb.).
- Grup sertifikasyonu için iç denetçi özelliklerine sahip bir danışmanla anlaşma yapılarak;
 - Grubun iç denetimine yönelik Kalite El Kitabı hazırlanır.
 - Gruba üye çiftçilerden istenen bilgi ve belgeler hazırlanır.
 - İTU uygunluk kriterleri açısından ön değerlendirme yapılır.

3. ADIM: KSK, üreticiyi ve üretim alanını ziyaret eder.

4. ADIM: KSK, üretici sayısı, alan büyüklüğü ve ürün sayısı gibi değişkenlere göre fiyat teklifini hazırlar ve üreticiye sunar.

5. ADIM: Üretici teklifi kabul ederse sözleşme imzalanır ve denetim süreci başlar.

6. ADIM: Denetim sürecinde üreticinin kullandığı tüm girdiler aşağıdaki koşullar altında gerçekleşir:

- T.C. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'ndan reçete hazırlama yetkisi olan kişilerden ya da Bakanlığın İl/İlçe Müdürlükleri'nden alınan reçeteye ilaç ve gübre alınması,
- Tohum ve fidelerin mutlaka sertifikalı/faturalı olarak tedarik edilmesi,
- İlaç ve gübre hazırlama ve uygulamalarının öngörülen koşullarda gerçekleşmesi,
- Tüm uygulamalara ait tarih, içerik gibi bilgilerin kayıt altına alınması (ürün çeşidi, ürünün bulunduğu coğrafi bölge, gübre uygulama zamanı, uygulama nedeni, teknik izin, kullanılan kimyasalın ticari ismi ve miktarı, uygulama aracı, operatörün ismi ve uygulama zamanından kaç gün sonra hasat yapılması gerektiği, sulama zamanı, yöntemi ve miktarı gibi bilgiler).

7. ADIM: Su, toprak, yaprak ve kalıntı analizleri için akredite/yetkili laboratuvarlar belirlenir, KSK yetkilileri tarafından ürün örnekleri alınarak analize gönderilir.

8. ADIM: Analiz sonuçlarının kayıt altına alınması ve uygun çıkması durumunda, KSK tarafından bir yıl süreyle başvuru alan ürün(ler) için İTU sertifikası düzenlenir.

T.C. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından yetkilendirilmiş Kontrol ve Sertifikasyon Kuruluşları'nın listesi Ek-1'de yer almaktadır. Listede zaman zaman değişiklikler olabilir. Bu nedenle güncel bilginin Bakanlığa bağlı www.tarim.gov.tr adresinden kontrol edilmesi gerekmektedir.

İYİ TARIM UYGULAMALARI'NDA NELERE DİKKAT ETMELİYİM?

İTU'da dikkat edilmesi gereken en önemli nokta üretimin her aşamasının, gerçekleştirilen her işlemin kaydının tutulmasıdır. İzlenebilirlik esasından yola çıkarak üretici, üretim sürecinin başından sonuna kadar satın aldığı ve kullandığı her türlü girdiyle ilgili bilgi ve belgeleri, aldığı eğitimleri, yaptığı uygulamaların tarihini ve yöntemini kayıt altına almalı ve

bu kayıtları düzenli olarak saklamaya özen göstermelidir.

ÜRETİCİ

İTU İLE İLGİLİ AYRINTILI BİLGİ
ALMAK İÇİN T.C. GIDA, TARIM
VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
İL VE İLÇE MÜDÜRLÜKLERİ'NE
BAŞVURABİLİR

Ayrıca, tüm üretim alanlarına ait üretim geçmişi güncel olarak tutulmalıdır. İTU sertifikasına yeni başvuranlar için söz konusu alanda gerçekleştirilen tüm tarımsal faaliyetlerle ilgili bilgi ve belgeler kontrol tarihinden itibaren en az üç aylık bir dönemi kapsayacak şekilde önceden hazırlanmalıdır.

Uygun zamanda ve miktarda gübre kullanımı için toprak analizleri yılda en az bir defa, yaprak analizleri ise ihtiyaç duyulduğunda yapılmalıdır. Toprak yapısına uygun gübre çeşidi ve miktarı belirlendikten sonra, bitkiye önerilen miktarda ve zamanda gübreleme yapılmalıdır.

Bitki Koruma Ürünleri ile İlgili Dikkat Edilmesi Gerekenler:

- Ürünün, etiketinde belirtilmiş hastalık, zararlı, yabancı ot bilgilerine, ürünün uygulanmasına dair etiket bilgilerine veya resmi ruhsat kurumlarının yayınlarına uygun olması,
- Öneriyi yapan kişinin reçete yazma belgesine sahip olması,
- Ürünün depolanmasının mevzuata uygun olması (örn: ayrı bir dolap içerisinde sıvı ilaçların, toz ilaçların alt rafında saklanması),
- Orijinal ambalajlarında saklanması,
- Kullanımından sonra etiketinde veya ruhsatında bulunan hasat öncesi bekleme süresine uyulması,
- Uygulayan kişinin ilgili ruhsata sahip olması,

YILDA EN AZ
1 DEFA
TOPRAK ANALİZİ
YAPTIRILMALIDIR

- Kalıntı analizleri yapılması ve sonuçlarını gösteren güncel kayıtların tutulması,
- Uygulama yeri, tarihi, kullanılan bitki koruma ürününün ticari adı, uygulamayı gerçekleştiren kişi, uygulama gerekçesi, yarılanma ömrü, reçeteyi yazan kişi, uygulamada kullanılan araçlar gibi bilgilerin detaylı olarak kayıt altında tutulması.

Üretici, çevre ve hayvan sağlığı, gıda güvenliği, işçi sağlığı ve güvenliğiyle ilgili karşı karşıya kalabileceği riskleri değerlendirmelidir. Uygulamaya başlayacağı yeni tarımsal alanlardaki veya risklerin değişiklik gösterdiği eski alanlardaki durumları değerlendirmeli ve kayıt altına almalıdır. Ayrıca bu değerlendirmeler yapılırken tarımsal alanın geçmişi ve komşu alanların etkisi de göz önünde bulundurulmalıdır.

Çalışanların çeşitli uygulamalar sırasında koruyucu kıyafetler giymeleri gerekir. Tek kullanımlık malzemeler kullanım sonrasında uygun şekilde bertaraf edilmeli, kullanım türüne ve bulaşma derecesine göre düzenli olarak temizlenmelidir. Ekipman ve kıyafetler, herhangi bir zararlı veya zehirli maddenin bulaşmasını önlemek amacıyla bitki koruma ürünleri ve diğer kimyasallardan ayrı olarak havalandırılabilen bir yerde bulundurulmalıdır. Kirlenmiş, yıpranmış, hasarlı koruyucu kıyafetler ve ekipman ile süresi dolan filtre kartuşları kullanılmamalıdır.

Lağım çamuru veya tuvalet atıklarının sulama veya sulu gübreleme amaçlı kullanılması yasaktır. Kullanılan su kaynağına ilişkin mikrobiyolojik analizlerin gerçekleştirilmesi gerekir.

İYİ TARIM UYGULAMALARI'NDA BİYOTEKNİK MÜCADELE

İyi Tarım Uygulamaları kapsamında Biyoteknik Mücadele Yöntemi'nin (Feromon Çubukları) kullanılması katkı sağlar mı?

Proje kapsamında, Esinyurt Köyü'nde elma tarımı yapılan 50 dekarlık bir tarla pilot çalışma alanı olarak belirlenmiş ve elma iç kurduyla mücadele için biyoteknik mücadele yöntemleri kullanılmıştır. Feromon çubukları yerleştirilerek yapılan uygulamada dişi kelebeğin kokusunun hapsedildiği çubuklar elma ağaçlarına asılır. Böylece elma iç kurdunun erkek bireyinin çiftleşmek için aradığı dişi bireyi bulamaması sağlanarak ürüne zarar vermesi engellenir. Böyle bir yöntem uygulanmadığında çiftçiler, elma iç kurduyla mücadele için ilaçlama yaparlar. Uygulamaya dair bilgiler aşağıdaki tabloda verilmiştir.

	Uygulama yapılmadan önce	Uygulama yapıldıktan sonra
Elma iç kurduyla mücadele için bir sezonda yapılan ilaçlama sayısı	6 kez	3 kez
Bir sezonda kullanılan ilaç su miktarı (1000 elma ağacından oluşan 50 dekarlık alan için)	90 ton (her bir ilaçlamada 15 ton ilaç su kullanılıyor x 6 kez)	45 ton
Bir sezonda yapılan ilaçlama maliyeti (50 dekar için)	9000 TL	4500 TL

Desteklenecek arazi büyüklüğü, meyve-sebze ürünlerinde İTU uygulamaları yapılan ve yetkilendirilmiş kuruluşlarla sertifikalandırılan tarım arazilerinin çiftçi kayıt sistemine işlenmesi sonucunda hesaplanır.

Üreticiler, ayrıca T.C. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın;

- Mazot, gübre ve toprak analizi desteğinden,
- Tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetlerine verilen destekleme ödemesinden,

- Ürün bazlı ve diğer tüm desteklerinden yararlanmaya devam edebilirler.

Ayrıca, Ziraat Bankası İTU Yönetmeliği çerçevesinde üretim yapan, bireysel (gerçek veya tüzel kişilik) veya grup (üretici örgütü veya müteşebbis) halinde İTU kriterlerine uygun olarak tarımsal faaliyette bulunan üreticilere;

- Tarımsal işletmelerde yatırıma yönelik giderlerinin finansmanı amacıyla **yatırım kredisi**,
- İşletme giderlerinin finansmanı amacıyla **işletme kredisi** vermektedir.

Ayrıca, Çevre Amaçlı Tarımsal Arazilerin Korunması (ÇATAK) Programı ile üreticilere Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nca tarımsal destekleme ödemesi yapılır. Bu kapsamda üreticilerin;

- Tarımsal arazilerde toprak ve su kalitesinin korunmasına, yenilenebilir doğal kaynakların sürdürülebilirliğine ve yoğun tarımsal faaliyetlerin olumsuz etkilerinin azaltılmasına yönelik gerekli tedbirlerin alınması amacıyla programa katılmaları ve hibe sözleşmesi imzalamaları yeterlidir.

İYİ TARIM UYGULAMALARI'NA DEVLET DESTEĞİ VERİLİYOR MU?

T.C. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nca 2015'te açıklanan İyi Tarım Uygulamaları Destekleme Ödemesi Yapılmasına Dair Tebliğ kapsamında İyi Tarım Uygulamaları yapan çiftçilerin birim alan üzerinden desteklenmesine ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir.

İTU Yönetmeliği'ne göre bireysel veya grup halinde meyve-sebze ürünlerinde veya örtü altında İTU uygulamaları yapan,

- Yetkilendirilmiş kuruluşlarca 2015 yılında düzenlenmiş İTU sertifikasına sahip olan,
- Çiftçi kayıt sistemine 2015 üretim sezonunda kayıtlı olan,
- Örtü altında İyi Tarım Uygulamaları yapan çiftçilerden örtü altı kayıt sistemine kayıtlı olan,

- Uygun usul ve esaslara göre başvuru yapan çiftçiler İTU desteklerinden yararlanabilirler.

Meyve-sebze üretim alanları için **dekar başına** yapılacak destekleme ödemesi **50 TL**'dir.

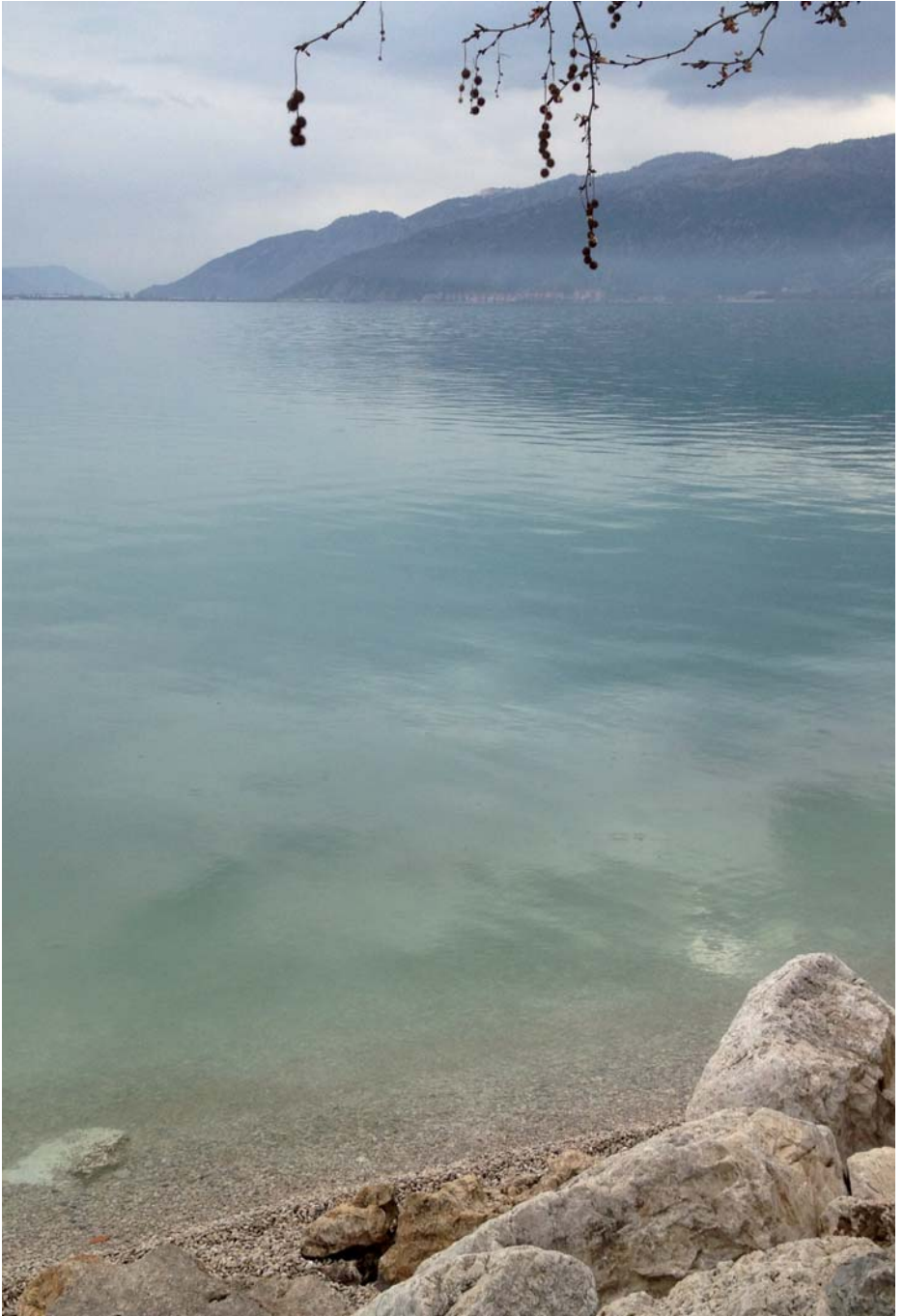
Örtü altı üretim alanları için **dekar başına** yapılacak destekleme ödemesi **150 TL**'dir.

Bitkisel üretime arız olan zararlı organizmalara karşı biyolojik ve/veya biyoteknik mücadelenin yaygınlaştırılması ile kimyasal ilaç kullanımının azaltılması amacıyla örtüaltı bitkisel üretimde;

- Biyoteknik mücadele olarak Feromon + tuzak kullanan üreticilere 110 TL/dekar,
- Biyolojik mücadele olarak tekniğine uygun olarak faydalı böcek salımı yapan üreticilere 350 TL/dekar ile toplamda 460 TL/dekar olacak şekilde biyolojik ve biyoteknik mücadele destekleme ödemesi yapılır.

Ayrıca açık alanda bitkisel üretime arız olan zararlı organizmalarla mücadelede kimyasal ilaç kullanımının azaltılması ile biyolojik ve biyoteknik mücadelenin yaygınlaştırılması amacıyla;

- Açık alanda feromon + tuzak kullanan üreticilere 35 TL/dekar,
- Açık alanda faydalı böcek kullanan üreticilere 35 TL/dekar ile toplamda 70 TL/dekar olacak şekilde biyolojik ve biyoteknik mücadele destekleme ödemesi yapılır.

EK1: T.C. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından yetkilendirilmiş Kontrol ve Sertifikasyon Kuruluşları*

Kuruluş Adı	Adresi	Telefon	Faks	E-mail	Yetki Süresi Başlangıcı	Yetki Süresi Bitişi	Yetki Kapsamı
TR.İTÜ.1	CTR Uluslararası Belgelendirme ve Denetim Ltd. Şti. Anadoluhı Bulvarı ATB ismerkezi G blok No:160 Macunköy Yenimahalle ANKARA	0 312 397 82 00 0 312 397 82 10	0 312 397 82 10	ctr@ctr.com.tr	04.10.2013	04.10.2015	Yaş Meyve Sebze Çiçek ve Süs Bitkileri Tarla Bitkileri Fide ve Fidancılık Çay Ruminant Tabanlı Sığır ve Koyun, Sığır Besiciliği, Süt Sığırçılığı, Tavukçuluk, Hindicilik Balık ve Çift Kabuklu Yumuşakçalar
TR.İTÜ.3	ETKO-Ekolojik Tarım Kontrol Org.Ltd.Şti. 160 Sokak No:13/7 35040 Bornova İZMİR	0 232 339 76 06 0 232 339 76 07	0 232 339 76 07	info@etko.org	19.12.2013	19.12.2015	Yaş Meyve Sebze Çiçek ve Süs Bitkileri Tarla Bitkileri
TR.İTÜ.4	ECAS-Belgelendirme Denetim Ltd. Şti. Pınarbaşı Mah. Atatürk Bulvarı Gül Sitesi B Blok. No:3/3 07070 Konyaaltı ANTALYA	0 242 321 55 56 0 242 327 41 91	0 242 312 85 77	info@ecas.com.tr	16.05.2015	16.05.2017	Yaş Meyve Sebze Çiçek ve Süs Bitkileri Tarla Bitkileri Fide ve Fidancılık Tavukçuluk Ruminant Tabanlı Sığır ve Koyun
TR.İTÜ.5	TURKGAP Tarım Uygulamaları Kontrol Ve Sertifikasyon Hizmetleri Ticaret Ltd. Şti. Barbaros Mahallesi 2174 Sokak Kordon Apartmanı No:1 Kat:1 Daire:1 Yenişehir MERSİN	0 324 327 41 91 0 324 327 41 92	0 324 327 41 92	turkgap@turkgap.com	11.06.2015	11.06.2017	Yaş Meyve Sebze Tarla Bitkileri
TR.İTÜ.6	NİSSERT-Uluslararası Sertifikasyon ve Denetim Hizmetleri Ltd. Şti. Gimat 3 Blok No:29 Macunköy ANKARA	0 312 397 07 87 0 312 397 00 58	0 312 397 00 58	nissert@nissert.com	11.06.2015	11.06.2017	Yaş Meyve Sebze Tarla Bitkileri
TR.İTÜ.7	TRB-Uluslararası Belgelendirme, Teknik Kontrol ve Göz. Hiz. Tic. Ltd. Şti. Turan Güneş Bulvarı No:50/4 Yıldız Çankaya/ ANKARA	0 312 442 57 92 0 312 442 91 81	0 312 442 91 81	info@trb.com.tr	04.10.2013	04.10.2015	Yaş Meyve Sebze Çiçek ve Süs Bitkileri Tarla Bitkileri Fide ve Fidancılık

TR.İTÜ.8	EKOTAR-Ekolojik Tarım Ürünleri Üretim, Kontrol, Sertifika, Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.	Gazi Mh. A.Menderes Biv. Denis Apt.36/1 33130 MERSİN	0 324 325 49 64	0 324 327 19 44	info@eko-tar.com	04.10.2013	04.10.2015	Yaş Meyve Sebze
TR.İTÜ.11	ORSER Kontrol ve Sertifikasyon Ltd. Şti.	Paris Cad. No:6/15 Kavaklıdere Çankaya ANKARA	0 312 438 15 60	0 312 438 15 59	info@orser.com.tr	01.04.2015	01.04.2017	Yaş Meyve Sebze Çiçek ve Sıts Bitkileri Tarla Bitkileri Ruminant Tabanı Sığır ve Koyun, Tavukçuluk
TR.İTÜ.14	ANKA GLOBAL-Kontrol ve Sertifikasyon A.Ş.	Meşrutiyet Cad.16/8 Kızılay/ANKARA	0 312 425 60 55	0 312 417 98 89	info@ankasertifkasyon.com	17.10.2013	17.10.2015	Yaş Meyve Sebze Tarla Bitkileri
TR.İTÜ.16	ANADOLU-Ekolojik Ürünler Kontrol ve Sertifikasyon Ltd. Şti.	Süleymanbey Mah. İstiklal Cad. Ezgi Sokak No:3 YALOVA	0 256 812 21 00	0 226 812 21 05	info@anadoluekolojik.com	26.02.2015	26.02.2017	Yaş Meyve Sebze Çiçek ve Sıts Bitkileri Tarla Bitkileri
TR.İTÜ.18	FOC Uluslararası Belgelendirme ve Eğitim Hizmetleri A.Ş.	Zümrütevler mah. Hammeli cad. Prestij İş Merkezi No:10 Kat:7 Maltepe İSTANBUL	0 216 457 69 08	0 216 457 98 69	info@fqc.com.tr	20.05.2015	20.05.2017	Yaş Meyve Sebze Çiçek ve Sıts Bitkileri Tarla Bitkileri Fide ve Fidancılık Çay
TR.İTÜ.19	USB-Ulusal Sistem Belgelendirme Hizmetleri Ltd. Şti.	Hürriyet Bulvarı No:4/1 Kavala Plaza K:2 D:203 Çankaya İZMİR	0 232 446 44 16	0 232 446 49 12	info@usb-tr.com	20.05.2015	20.05.2017	Yaş Meyve Sebze
TR.İTÜ.25	ECOCERT-Denetim ve Belgelendirme Ltd. Şti.	184. Sk. No:60 Hasan Bey Apt. Kat:2 Daire :3 Bornova İZMİR	0 232 343 43 60 0 232 343 55 50	0 232 343 39 59	office.turkey@ecocert.com	30.12.2013	30.12.2015	Yaş Meyve Sebze Çiçek ve Sıts Bitkileri Tarla Bitkileri

TR.İTU.26	FRG-Uluslararası Belgelendirme Kontrol, Eğitim ve Tarımsal Üretim Hizmetleri San. Tic. Ltd. Şti.	368 Sokak Efe Apartmanı Numara 10 Daire 4 Altınbaş Konak İZMİR	0 232 856 34 35 0 232 856 34 35	0 232 856 34 35 0 232 856 34 35	0 232 856 34 35 0 232 856 34 35	info@frgbelgelendirme.com.tr	30.12.2013	30.12.2015	Yaş Meyve Sebze Tavukçuluk
TR.İTU.28	EUROGAP- Belgelendirme ve Özel Eğitim Hizmetleri San. Tic. Ltd. Şti.	Lise cad. İsgören 18 apt B Blok Kat:1 No:4 Yenşehir/ DİYARBAKIR	0 412 228 21 52	0 412 228 21 52	0 412 228 21 53	info@eurogap.com.tr	30.12.2013	30.12.2015	Yaş Meyve Sebze Tarla Bitkileri
TR.İTU.29	EGETAR- Kontrol ve Sertifikasyon Hizmetleri Ltd. Şti.	Manavkuyu Mah. 238/2 Sok. No: 9 Başan 10 Apt. Zemin 1 Bayraklı İZMİR	0 232 388 54 12	0 232 388 54 12	0 232 388 54 13	info@egetar-cert.com	09.08.2013	08.08.2015	Yaş Meyve Sebze Fide ve Fidancılık
TR.İTU.30	TCERT-Uluslararası Sertifikasyon ve Teknik Denetim Hiz. Ltd. Şti.	Çankaya Mah. İstiklal Cad. No: 75 Kat:7/21 MERSİN	0 324 238 42 03-05	0 324 238 42	0 324 238 42 04	office@turkeyverification.com	12.01.2014	12.01.2016	Yaş Meyve Sebze Tarla Bitkileri
TR.İTU.31	Control Union Gözetim ve Belgelendirme Ltd. Şti.	Merkez- İçerenköy Mah. Firuze sokak No: 4 / 2-3-4-5 Pk: 34752-Ataşehir 34752 İSTANBUL İzmir Şube- Kazım Dirlik mah. 372/20 Sok. No:19 Bornova/İZMİR	0 216 469 75 57	0 216 469 75 57	0 216 469 75 59	turkey@controlunion.com	28.02.2014	28.02.2016	Yaş Meyve Sebze
TR.İTU.32	Biobel Sertifikasyon Denetim Gözetim ve Eğitim Hizmetleri Ltd. Şti.	Cumhuriyet Mah. Libadiye Cad. Çimen Sok. No:6/3 Üsküdar/İstanbul	0 216 505 50 66	0 216 505 50 66	0 216 505 50 76	info@biobel.com.tr	19.04.2014	19.04.2016	Yaş Meyve Sebze Çiçek ve Süs Bitkileri Tarla Bitkileri Fide ve Fidancılık

TR.İTÜ.33	TMENA Uluslararası Denetim Gözetim Sertifikasyon Hiz. Ltd. Şti.	Adalet Mah. Haydar Aliyev Cad. No:36 B Blok Kat:3 Daire:10 Manavkuyu Bayraklı İZMİR	0 232 436 53 73 - 74	0 232 436 53 75	agro@tmena.com	14.06.2014	14.06.2016	Yaş Meyve Sebze Çiçek ve Süs Bitkileri Tarla Bitkileri, Fide ve Fidanlık Ruminant Tabanı Sığır ve Koyun, Sığır Besiciliği, Süt Sığırçılığı Tavukçuluk
TR.İTÜ.34	EKOİNŞPEKT Uluslararası Belgelendirme Denetim Gözetim Teknik Kontrol ve Eğitim Hizmetleri Ltd. Şti.	Reşatbey Mah. 5 Ocak Cad. No:7 Nasal Apt. K:2 D:6 Seyhan ADANA	0 322 458 78 98	0 322 458 81 30	bilgi@ekoinspekt.com.tr	14.08.2014	14.08.2016	Yaş Meyve Sebze Tarla Bitkileri
TR.İTÜ.35	Kayıp Uygunluk ve Belgelendirme Ltd. Şti	Hamidiye Mahallesi Emeksiz caddesi No:45 Battalgazi MALATYA	0 422 212 24 00	0 422 212 24 00	info@kayisibelgelenirme.com	09.01.2015	09.01.2017	Yaş Meyve Sebze
TR.İTÜ.36	İntertek Test Hizmetleri A.Ş.	Merkez Mah. Sanayi Cad. No:23 Altındağ Plaza Yenibosna İSTANBUL	0212 496 46 46 0212 503 59 81	0212 452 80 55	ba.turkey@intertek.com	09.10.2013	09.10.2015	Yaş Meyve Sebze
TR.İTÜ.37	Gapcert Belgelendirme ve Eğitim Hizmetleri Ltd. Şti.	Micahitler mah.9 nolu cadde Gümüşburun İş merkezi No: 28/79 Kat: 10 Şehitkamil GAZİANTEP	0 342 325 11 25	0 342 325 11 30	info@gapcert.com.tr	29.08.2014	29.08.2016	Yaş Meyve Sebze Tarla Bitkileri
TR.İTÜ.38	Naviga Uluslararası Belgelendirme ve Eğitim Hizmetleri Ltd. Şti.	Ahmet Nafiz Gürman Mahallesi Metropol Center K:11 D:46 Güngören İSTANBUL	0 212 482 96 56	0 212 482 94 24	info@navigaitld.com	04.12.2014	04.12.2016	Yaş Meyve Sebze
TR.İTÜ.39	Greencert Belgelendirme ve Eğitim Tic. Ltd.Şti.	İsmetiyi Mah. Niyazi Msri Cad. İrfan Sofrası Sokak Ağhaba İş Merkezi No:20 Kat:2 Battalgazi MALATYA	0 422 325 35 45	0 422 325 28 38	info@greencert.com	12.02.2015	12.02.2017	Yaş Meyve Sebze

*Ek-1'de sunulan liste 2015 itibarıyla güncel olup son liste için T.C. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'na bağlı www.tarim.gov.tr adresinden ulaşılabilir.

İYİ TARIM UYGULAMALARI EL KİTABI

100%
GERİ
DÖNÜŞÜMLÜ

195 TON

Eğirdir Gölü
havasında bir yılda
kullanılan tarım
ilacı miktarı

70 TON

Eğirdir Gölü
havasında
kullanılan tarım
ilaçlarının 1 yılda
oluşturduğu
ambalaj atığı
miktarı

% 20

Türkiye'nin
elma üretiminin
Isparta tarafından
karşılana kısmı

İTU

İyi Tarım
Uygulamaları

Burada olmamızın nedeni

WWF-Türkiye'nin misyonu; doğal çevrenin bozulmasının durdurulması ve insanların doğayla uyum içinde yaşadığı bir gelecek kurulmasıdır. Bunun için WWF-Türkiye, biyoçik çeşitliliği korur, yenilenebilir doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımını destekler, kırılık ve aşırı tüketimin azaltılmasını sağlamaya çalışır.

www.wwf.org.tr